

забезпечують управління інститутом адвокатури в Литві. В цілому литовська модель адвокатського самоврядування орієнтована на європейські практики управління адвокатурою, в основі яких є підзвітність та самоврядність.

Література:

1. Про адвокатуру: Закон Литовської Республіки від 18 березня 2004 р. № IX-2066. URL: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.229789/asr>
2. Lietuvos advokatūros įstatai. Juridinių asmenų registre. 23 vasario 2021 m. URL: https://www.advokatura.lt/uploads/Documents/document_197/Lietuvos_advokaturos_istatai_galiojantys_1.pdf
3. Romualdas Drakšas Konfidencialumo principas advokato veikloje ir jo ribų neapibrėžtumas. *Liber amicorum algimantui armonui*. 2022. P. 301–327.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-64>

ON THE ISSUE OF DECENTRALIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION THROUGH DIGITAL TECHNOLOGIES

ДО ПИТАННЯ ПРО ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЮ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Vzheshnevskia O. M.

*Postgraduate Student,
Khmelnyskyi University
of Management and Law
Khmelnyskyi, Ukraine*

Вжешневська О. М.

*аспірантка
Хмельницького університету
управління та права
м. Хмельницький, Україна*

Використання цифрових технологій дозволяє оптимізувати управлінські процеси, спростити пошук та обробку інформації. Аналіз досвіду розвинених держав вказує на доцільність децентралізації державного управління за допомогою цифрових

технологій шляхом передачі низки функцій зі збору, обробки інформації приватним структурам.

Зокрема, у податкових правовідносинах США значно зросла роль недержавних установ [1]. Використання функції «електронної подачі документів» (E-File) дозволяє громадянам подавати податкові декларації та сплачувати податкові платежі через комерційні фірми (H&R Block, TaxACT тощо), які збирають та обробляють податкові декларації, після чого передають їх федеральним податковим органам та податковим органам штатів.

Отже, первинна обробка податкових декларацій здійснюється саме комерційними фірмами. Приймаючи податкові платежі і потім перераховуючи в федеральну бюджетну систему і бюджети штатів, такі фірми виконують функції фінансових органів.

На федеральному рівні між Казначейством і низкою комерційних фірм, які надають послуги у сфері оподаткування, укладено угоду, згідно з якою такі фірми самостійно розвивають електронні системи для подання податкових декларацій та сплати податків; що звільняє федеральний уряд від створення власної інфраструктури [1].

Через гіперпосилання, які розміщені на сайті Податкової служби та єдиного порталу публічних послуг, платники податків отримують доступ до сайтів комерційних фірм, які надають безкоштовні послуги у сфері подання податкових декларацій.

Таким чином, федеральний уряд довірив комерційним фірмам обробку податкових декларацій перед кінцевою подачею декларацій до Податкової служби.

Актом США про електронний уряд 2002 року допускається можливість взаємного обміну персоналом між виконавчими органами державної влади та недержавними установами, які мають навички застосування цифрових інформаційно-комунікаційних технологій. На підставі запиту або угоди, що укладається з недержавною установою, за наявності згоди державного службовця, керівник державного органу може направити такого службовця до недержавної установи або залучити з недержавної установи співробітника для роботи в

державному органі. Співробітники повинні відповідати наступним вимогам: повинні працювати у сфері управління інформаційними технологіями; високо оцінюватись своїми роботодавцями; їхня робота може призвести до вдосконалення процесу управління інформаційними технологіями [2].

Крім того, Актом США про електронний уряд допускається укладання виконавчими органами державної влади договорів з недержавними установами з вдосконалення процесу надання послуг та інформації на умовах відшкодування вартісного еквівалента переваг, які такий державний орган отримав від покращення адміністративних процедур.

У інших держав (передусім, це стосується держав загального права) також зустрічаються приклади передачі низки публічних функцій недержавним установам.

Уряд Великобританії залучає недержавні установи шляхом укладення з ними договорів з державно-приватного партнерства у сфері видачі тимчасових посвідчень водія, навчання керуванню транспортними засобами та складання іспитів на право керування автотранспортними засобами. Громадяни, які бажають отримати тимчасове посвідчення водія, заповнюють форму в режимі «онлайн», вказуючи основні «демографічні» дані про себе. Спочатку надана інформація опрацьовується базою даних Центрального урядового департаменту. Далі інформація автоматично передається недержавній установі, яка використовує пошукові технології для порівняння наданих заявником даних з різними публічними та приватними базами даних. Таке порівняння здійснюється для того, щоб визначити достовірність наданої заявником інформації. Після цього недержавна установа надає Центральному урядовому департаменту висновок, автоматично складений за допомогою програмного забезпечення. В такому висновку міститься інформація по суті задоволення заяви про надання тимчасового посвідчення водія.

Така політика Великої Британії обумовлена довгостроковими планами з реструктуризації державної служби. Метою такої реструктуризації є, перш за все, поділ здійснюваних державними органами функцій та делегування частини функцій комерційним структурам. Інформаційно-комунікаційні

технології розглядаються реформаторами як найбільш оптимальний засіб децентралізації та підвищення ефективності публічного управління.

Наслідком переходу частини публічних функцій до недержавних установ є підвищення якості таких послуг. Якщо в класичній моделі державні органи відповідають за якість послуг перед контролюючими органами та громадянами – кінцевими споживачами послуг, то в умовах електронного урядування недержавні установи відповідають як перед контролюючими органами та громадянами, так і перед державними органами, що передали функції. Досліджений досвід може бути використаний у сфері національного публічного адміністрування.

Література:

1. Malkia M, Anttiroiko A., Savolainen R. eTransformation in Governance ... E-Governance. Government Information Quarterly. 2002. Vol. 19. P. 389–405.

2. Андреева О. М. Електронне урядування в США: GOV 2.0
URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2523/2251.